39-ބ/20/2026

22/11/2026

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ ބިލު

ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (އާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) އަށް ... ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު

ބިލުގެ ސްޕޮންސަރ

މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް / ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާ

ތާރީޚު : 16 ނޮވެމްބަރ 2026

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާ

ބަލައިގަތީ: Rakha.
ރ. ނަންބަރު: 4737
ތާރީޚު: 22.11.26
ގަޑި: 12:16

22/11/2026

ބިލު ހުށަހަޅާ ސަބަބު

ސަރުކާރުގެ ސޯޝަލް ހައުސިންގ ސްކީމްތަކުން ފުލެޓާއި ގޯތި ދިނުމުގައި، ކައިވެނިކޮށްގެން އުޅުމާއި، ދަރިން ތިބި އަދަދު އަދި ފުލެޓަށް އެދޭ މީހާގެ ޝަރުތު ހަމަވޭތޯ ބެލުމަށް ޕޮއިންޓު ދިނުމުގައި ބަލާ ކަންކަމެވެ. މިގޮތަށް ދިނަ ސްކީމްތަކުގެ ޝަރުތުތަކަށް ބަލާއިރު، ދެމަފިރިންގެ ތެރެއިން ފުލެޓަށް އެދި ހުށަހެޅޭނީ އެކަކަށެވެ. އަދި އަނބިމީހާ ނުވަތަ ފިރިމީހާގެ ނަމުގައި އިތުރު ބިމެއް ނުވަތަ ގޯއްޗެއް ނުހުރުމަކީ ވެސް ޝަރުތުތަކުގައި އޮންނަ ކަމެކެވެ. މިގޮތަށް ސްކީމްގެ ޝަރުތުތަކަށް ޖުމުލަގޮތެއްގައި ބަލާއިރު، އެ ސްކީމްތައް ފުރުޞަތުތައް އެންމެނަށް އެއް ފަދަ މިނަކަށް ދޭ ބަރާބަރުކަމަކަށް ވުމުގެ ބަދަލުގައި، އާއިލާއަކަށް ދޭ ބަރާބަރުކަމުގެ ގޮތުން ހަމަޖެއްސުމަށެވެ. މިހެން އޮތަސް، ފުލެޓް ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމުގެ، އެކަމަށް އެދި ހުށަހަޅާ މީހާގެ އެކަނި ނަމުގައި ކަމަށް ވުމުގެ ސަބަބުން، ދެމަފިރިން ވަކިވާއިރު، އެ ފުލެޓަކީ ވަކި މީހާގެ އެއްބަޔަކަށްކަމުން، އެކަމުގެ ސަބަބުން މުޅި އާއިލާއަށް ނިކަމެތިކަން ލިބިގެން ދާއެވެ. ވަރިކުރުމުގެ ކުރިން ދެމަފިރިން އެކުގައި ހޯދާފައިވާ މުދާ އަދުލުވެރިކަމާއެކު ބެހުމުގެ އުސޫލު އާއިލީ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެބަހުރިނަމަވެސް، އެ މާއްދާ މިހާރު އޮތްގޮތުން، ދެމަފިރިންނަށް ދައުލަތުގެ އެކިއެކި ސްކީމްތަކުގެ ދަށުން ލިބޭ މުދަލަކީ އަދުލުވެރިކަމާއެކު ބެހިދާނެ ވަކި ސާފު ގޮތެއް ބަޔާންކޮށްދެވިފައި ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި އިސްލާހުގެ ބޭނުމަކީ އެ މާއްދާއަށް ބަދަލު ގެނެސް، ދައުލަތުގެ ސްކީމްތަކުގެ ދަށުން ލިބޭ ފުލެޓާއި، އެހެނިހެން މުދަލަށް، ދެމަފިރިންނަށް ހަމަހަމަ ހައްގު ލިބޭ މުދަލެއްގެ ގޮތުގައި ހަމަޖެއްސުމާއި، ދައުލަތުން އެ މުދަލެއް ދިނުމުގެ މަސައްކަތްކުރުމުގައި، އާއިލާއަށް ބަރާބަރުކަން ކަށަވަރުކޮށްދޭ ގޮތަށް އެ މާއްދާ ބަދަލުކުރުމެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (އާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) އަށް ... ވަނަ އިޞްލާޙު
ގެނައުމުގެ ބިލު

ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2000 (އާއިލާއާބެހޭ ޤާނޫނު) އަށް އަންނަނިވި އިޞްލާޙުތައް ގެނައުން.

1. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި މާއްދާ އިތުރުކުރުން.

ދައުލަތުގެ ސްކީމްތަކުގެ ދަށުން އާއިލާތަކަށް ލިބޭ މުދަލާގުޅޭ ޚާއްސަ އުސޫލު	.38-1		ދައުލަތުގެ އެހީއާއި ސްކީމްތަކުގެ ދަށުން ދަރިފަރިންނަށް ލިބޭ މުދަލާމެދު އަމަލުކުރާނީ މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.
		(ހ)	ދައުލަތުގެ ހައުސިންގ ސްކީމެއްގެ ދަށުން ލިބިފައިވާ ފްލެޓެއް ނުވަތަ ބިމެއް، ކައިވެނިކޮށްގެން ތިބި މުއްދަތުގައި ލިބިފައިވާ ތަނެއް ކަމުގައިވާނަމަ، ދަރިފަރިންގެ ތެރެއިން ކޮންމެ މީހެއްގެ ނަމުގައި އެ ތަނެއް ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައި ވިޔަސްވެސް، އެއީ އެ އާއިލާއަށް ލިބިފައިވާ ތަނެއްގެ ގޮތުގައި ބަލަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން އެ ކައިވެންޏަށް ލިބިފައިވާ ދަރިންގެ އިތުރުން، ކައިވެނީގެ ބައިވެރިންގެ ތެރެއިން އެތަނެއް ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވިފައިވާ ފަރާތް ނޫން އަނެއް ފަރާތަކަށްވެސް ތަނުގެ މިލްކަން ހަމަހަމަ ހައްޤު ލިބިގެންވާނެއެވެ.
		(ށ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުން ގޮތަކަށް އެފަދަ ތަނަކާއިމެދު އަމަލުކުރެވޭނީ، ކޯޓުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިގެން ދަރިފަރިންގެ މެދުގައި، އެއްފަރާތަކަށް ލިބިފައިވާ ހައްޤު ދޫކޮށްލުމަށް ހަދާފައިވާ އެއްބަސްވުމަކުން، ނުވަތަ ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުންނެވެ.
		(ނ)	މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާއިރު ، ދަރިފަރިންނަށްވީ ދައުލަތުގެ ސްކީމްތަކުގެ ދަށުން ލިބި، ވަކި މީހެއްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފްލެޓާއި، ބިމާއި، ގެއާއި އެނޫންވެސް މުދަލާމެދު، ސަރުކާރުން ވަކިގޮތެއް ނިންމާފައި ނުވާނަމަ، އެފަދަ މުދަލެއް ދަރިފަރިންގެ ހަމަހަމަ ޙައްޤު އެކުލެވިގެންވާ މުދާ ކަމުގައި ބަލަންވާނެއެވެ.

		(ރ)		ދައުލަތުގެ ސްކީމުގެ ދަށުން ލިބޭ ފުލެޓު، ގޯތި ނުވަތަ ބިން، ދެމަފިރިންގެ ތެރެއިން އެ ތަނެއް ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވިފައިވާ މީހާގެ ނަމުގައި ދެމެހެއްޓުމަށް، ނުވަތަ އަނެކަކުގެ ނަމަށް ބަދަލުކުރުމަށް ނިންމާއިރު، ބޯހިޔާވަހިކަމުގެ ތަނަވަސްކަން ނެތް މީހާއަށް އިސްކަންދެވޭނެއެވެ. ދެމަފިރިންގެ ތެރެއިން އެކަކީ ބޯހިޔާވަހިކަމުގެ ތަނަވަސްކަން އެހެންގޮތަކުން ލިބިފައިވާ މީހަކަށްވެފައި، އަނެއް މީހާއަކީ އެފަދަ ތަނަވަސްކަމެއް ނެތް، އަމިއްލަ ނަމުގައި ބިމެއް، ގޯތިއެއް ނުވަތަ ފުލެޓެއްވެސް ނެތް މީހެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެމީހެއްގެ ނަމުގައި އެތަނެއް ރަޖިސްޓްރީކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
		(ބ)		ދެމަފިރިންގެ ދެމެދުގައި [illegible] އެއްބަސްވުމެއް ނެތިނަމަ، ވަރިވުމުގެ މަޙުކަމާގައި، އަދި އޭގެ ފަހުންވެސް، އަންނަނިވި ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް، ކައިވެނީގައި ތިބި ދެމަފިރިންގެ ތެރެއިން ކޮންމެ މީހަކަށްވެސް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
			(1)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ފަދަ ތަނެއް ދެމަފިރިންގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް؛
			(2)	އެފަދަތަނެއްގައި ދެމަފިރިންގެ ތެރެއިން އެކަކަށް ލިބިފައިވާ ޙައްޤު، ބަދަލުވާއިރު ނުވަތަ ބަދަލުވެ ނެތި، އަނެކަކަށް ބަދަލުކުރުމަށް؛
			(3)	ބަހައި ލިބިފައިވާ ކުލި، ބޭންކުގެ ފައިސާ، އަދި މިނޫންވެސް ޚަރަދުތައް ދެފަރާތުން ބަހާނެގޮތް.

2. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްކޮށް، ތަސްދީޤުކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.